

Energiatehokkuus kaukolämpöalossa

Turo Eklund
Helsingin Energia

Energiailta Riihivuorella 13.10.2010

 Helsingin Energia

© Helsingin Energia

Energiatehokkuuden määrittely

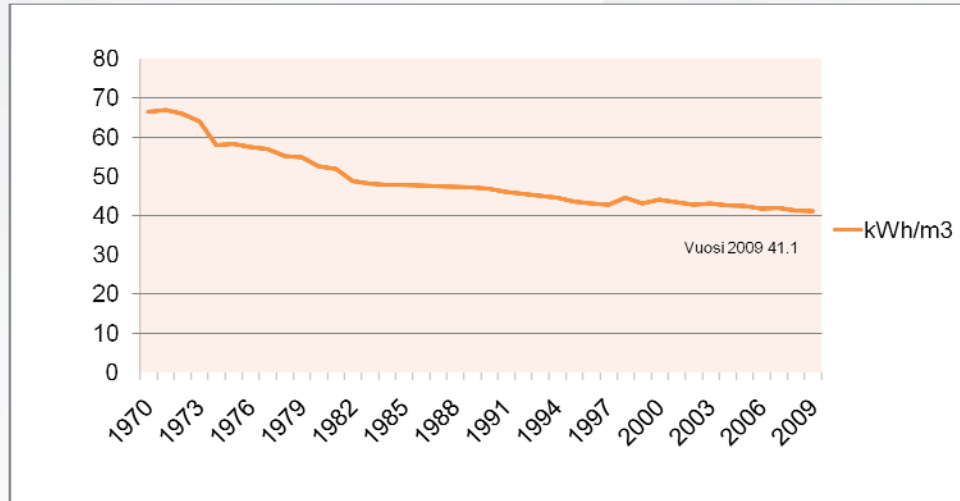
- Hyvä sisäilma, miellyttävät asumisolosuhteet ja rakennusten kunnan turvaaminen
- Energiankulutuksen ja tehontarpeen kohtuullisuus
- Luonnonvarojen käytön ja päästöjen vähäisyys
- Pitkäikäiset materiaalitehokkaat ratkaisut
- Kohtuulliset hankinta- ja elinkaarikustannukset

 Helsingin Energia

© Helsingin Energia

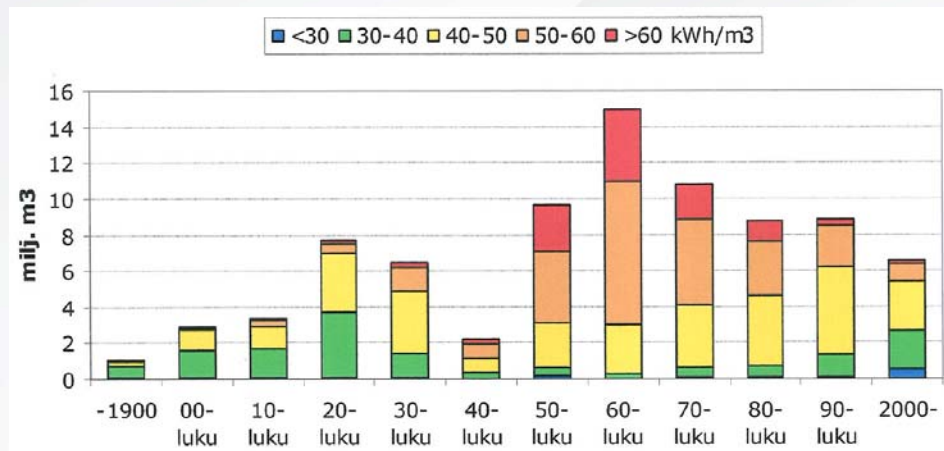
Kaukolämmön ominaiskulutukset Helsingissä

© Helsingin Energia

Helsingin Energia

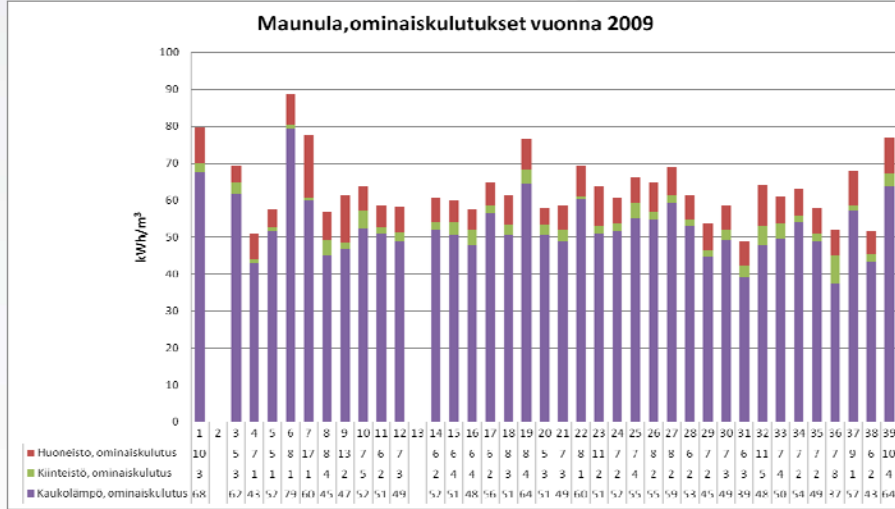
Nykyinen rakennuskanta (asuintalot)

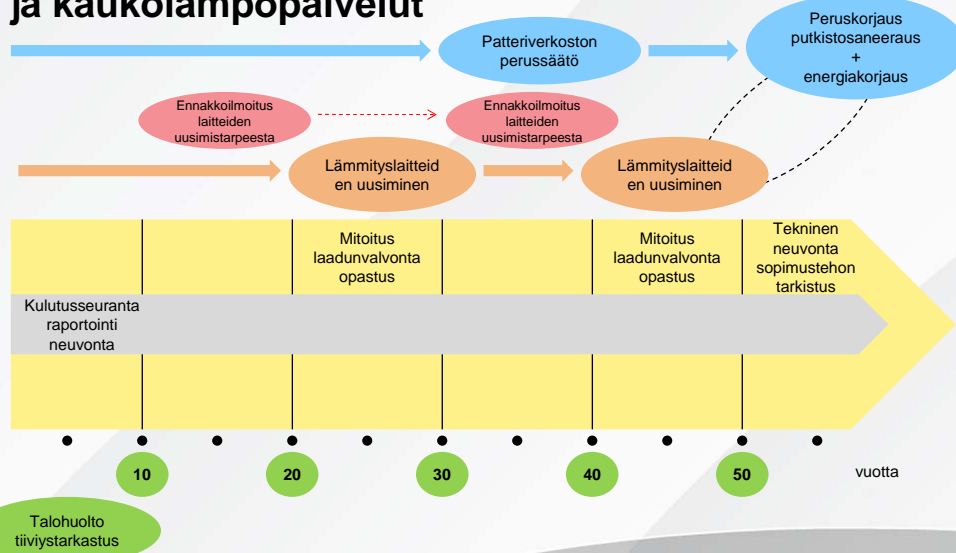
© Helsingin Energia

Helsingin Energia

Lähtötilanne-energia

Kiinteistön elinkaaritoimenpiteitä ja kaukolämpöpalvelut

Taloyhtiöiden välittömät toimenpidemahdollisuudet

- LÖYSÄT POIS! Säädot, tasapainot, lämpötilatasot jne. kohdalleen
  - Esimerkkikohde: 15 % helmikuussa 2010 - vuositasolla 9 %
- Katselmusten löydösten hyödyntäminen
- Vertaistiedon hyödyntäminen
- Putkistosaneerausten hyödyntäminen
  - Vesikiertoiset lattialämmitykset märkätiloihin
  - Käyttöveden mittaukset tai niihin varautuminen
  - Tilavaraukset myöhemmille johto- tai kanavavarauksille
- Asukkaiden opastaminen ja motivointi
- Oman energiayhtiön osaamisen ja palvelujen hyödyntäminen
  - Kulutusseuranta ja raportointi
  - Opastus ja neuvonta

Korjaustoimintaan liittyvä energiansäästö

- Säästöt, keinot ja kustannukset tapauskohtaisia
- Ikä, rakenne, talotekniikka ja kunto valintojen määräävät tekijät
- Energiaparannukset yleensä kustannustehokkaita muuhun korjaustoimintaan liittyen, harvemmin erillistoimenpiteenä
- Eristystaso, ikkunat, tiiviys, käyttövesijärjestelmä ja IV-ratkaisut vaikuttavat olennaisesti energiatehokkuuteen
- Onnistuneet valinnat ja toimenpiteet mahdollistavat kaukolämpötaloissa sekä vesivirta- että energiakustannusten alenemisen
- Esimerkkikohteissa 10-30 % säästötuloksia

Käytännön energiansäästötoimia

- Suunnitelmallisuus (strategia, korjaussuunnitelma,...)
- Energiankäytön seuranta (raportit, havainnot,...)
- Nykytilan tunnistaminen (raportit, katselmukset,...)
- ”Löysät pois” (säädot, asetukset, lämpötilat,...)
- Käyttö- ja kunnossapito-osaamisen varmistaminen (sisäinen, palveluhankinta,...)
- Toimenpiteiden kirjaaminen ja tulosten arviointi (raportit, huoltokirja,...)
- Terve kriittisyys ja vertailu ennen suurten päätösten tekoa
- Hankkeiden hyvä valmistelu ja hallinta
- Sisäisen tiedottamisen ja tietoisuuden laatu (ohjeet, raportit, tiedotteet, opastus – käyttövesi ja tuuletus erityisesti)

MET- hankkeen katselmustuloksia 1

- 13 katselmusta, 4 yritystä
- Kohteet vuosilta 1953 – 72
- Lämmityslaitteiden toimenpide-ehdotukset:
  - Patteriverkoston perussäätö
  - Säätekäyrien asetukset
  - Sisälämpötilojen tarkistukset (huoneistot, yleiset tilat)
  - Termostaattisten patteriventtiilien asennus
  - Lämmönjakokeskuksen uusiminen/testaus ja huolto
  - Vesikiertoisien lattialämmityksen asennus märkätiloihin

MET – hankkeen katselmustuloksia 2

- Ilmanvaihtolaitteet
  - Järjestelmän perussäätö ja nuohous
  - Käyntiaikojen tarkistus
  - Järjestelmän uusiminen (tulo/poisto, lämmön talteenotto)
- Vesilaitteet
  - Vesikalusteiden uusiminen
  - Vuotojen korjaaminen, huoltotoimet (WC-laitteet, hanat)
- Valaistus ja sähkölaitteet
  - Hehkulamppujen vaihto (energiansäästölamput, LEDit)
  - Valaistuksen ohjaus (ajastin, liiketunnistin)
  - Autolämmityspistorasioiden ajastimien asennus

MET – hankkeen katselmustuloksia 3

- Rakennuksen ulkovaippa
  - Lisäeristäminen (julkisivut, ylä- / alapohjat, päädyt)
  - Ikkunoiden uusiminen
  - Ikkunoiden ja ovien tiivistäminen
- Energiansäästöviestintä
  - Tietoisuuden parantaminen
  - Energiansäästöohjeet ja –vinkit
  - Kodinkoneiden vaihtosuositukset

KIMULI:n – KIMU:n IV-lisähankkeen johtopäätöksiä

- Eri kohderakennuksiin sovitettavissa useita eri ratkaisuvaihtoehtoja, joilla saavutetaan tavoitteet
- Hankintakustannusten erot eivät ratkaisevan suuria
- Kaikki edellyttävät huolellista suunnittelua
- Oikein toteutettuina jopa 25%:n energiansäästö nykytasosta huolimatta suuremmista ilmamääristä (40% vanhoilla)
- Hankintakustannukset melko korkeita varsinkin erikseen toteutettaessa (20-40% korkeammat kuin putkistosaneerauksen yhteydessä)
- Toteutuskonseptien ja kilpailun kehittyessä hinnat alenisivat
- Puhaltimien sähkönkulutuksella huomattava merkitys (keskeinen kehittämiskohde – primäärienergia!)

Jakomäen kiinteistöt Oy:n peruskorjausohjelma

- Alueella 31 kaupungin omistamaa kerrostaloa
- Talot 1960-luvun betonielementtitaloja
- 2000-luvulla korjattu n. 80% talokannasta
- Osaan uusittu seinäelementit ja kattorakenteet
- Osaan lisäksi lämmitys- ja IV-laitteet
- Uusimmissa lisäksi asennettu hissit ja porrasmousut viety julkisivusta ulos
- Hintahaarukka 700 – 2000 €/asuntoneliömetri
- Lämmöntalteenotto jätetty kustannussyistä toteuttamatta
- Kaukolämmön vuosikulutussäästö >20% (IV:n ilmamäärät uusien normien mukaiset, säästö olisi muuten >30%)

Case "löysät pois"

- Helsinkiläinen pienkerrostalo
- Patteriverkoston kunnan takia toteutettu saneeraus ja perussäätö
- Samassa yhteydessä tehty lämpötilatasojen tarkistukset huoneistoissa (23), autotalleissa ja varastokellarissa asuntojen alla (14)
- Säätkäyry asetettu kohdalleen
- Toteutunut helmikuun 2010 kaukolämpöenergian säästö verrattuna vastaavaan aiemmin mitattuun jaksoon 15%
- Vuositason laskennallinen säästö 8,4% (vrt. energiapalveludirektiivin 9%:n tavoite vuoteen 2016 mennessä)

Kaukolämpö Fjärrvärme
District heat

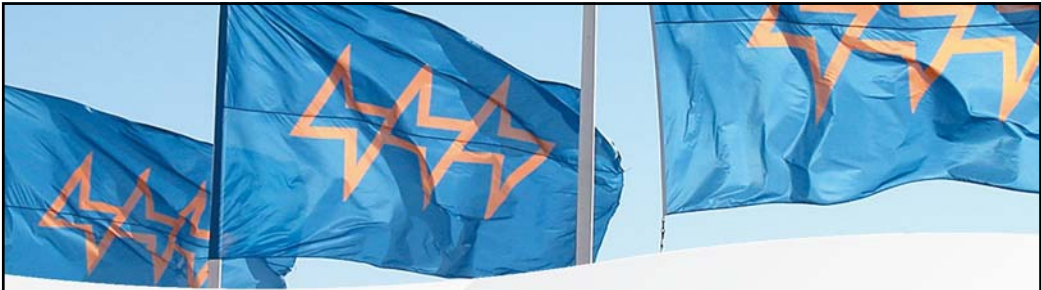
helen.fi/slj/uusienergiyahankinta

Säästä lämpöä ja lämmintä vettä, kun viisari on punaisella. Mittaria ohjaa lämmön kulutuksen suhde keskimääräiseen kulutukseen samassa ulkolämpötilassa. Kaukolämpö tuotetaan useissa laitoksissa Helsingissä.

Mittareissa on viimeisen tunnin tieto (12.10.2010 klo 7:00).

Kiitos!

turo.eklund@helen.fi